មជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា
Cambodian Center for Human Rights

កម្រងជីវប្រវត្តិសហគមន៍ និងសកម្មជនក្នុងទំនាស់ដីធ្លី

ទិដ្ឋភាពនៃការរំលោភយកដី ៖ កម្រងជីវប្រវត្តិដីធ្លី

អ្នកភូមិក្បាលរមាស ខេត្តស្ទឹងត្រែង ៖ ទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម ២ គំរាមកំហែងសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច

ភូមិក្បាលរមាសគឺជាភូមិមួយក្នុងចំណោមភូមិមួយចំនួនរបស់អ្នកភូមិជនជាតិដើមភាគតិចដែលនឹងត្រូវជន់លិចដោយសារអាងស្តុកទឹករបស់ទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២ ដែលបច្ចុប្បន្នឋិតនៅកំពុងសាងសង់ដោយក្រុមហ៊ុនផលិតថាមពលអគ្គិសនីសេសាន ក្រោម២។ ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីបានសម្រេចយល់ព្រមលើគម្រោងនោះក្នុងខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ ទោះជាការសិក្សាពីផលប៉ះពាល់បរិស្ថានពុំបានអនុវត្តត្រូវទៅនឹងស្តង់ដាអន្តរជាតិក៏ដោយ។ ការកសាងទំនប់វារីអគ្គិសនីនេះបានចាប់ផ្តើមនៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៤ និងសង្ឃឹមថានឹងរួចរាល់នៅឆ្នាំ២០១៧។ អ្នកភូមិត្រូវបានផ្តល់ដីដែលមានទំហំតូចនៅកន្លែងតាំងលំនៅថ្មី រួមមានទាំងសំណងមួយចំនួន ប៉ុន្តែអ្នកភូមិភាគច្រើនបានបដិសេធបោះបង់ចោលលំនៅឋាននិងដីបុព្វបុរសរបស់ពួកគេ។ នៅខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦ អាជ្ញាធរខេត្តបានប្រកាសថា អាជ្ញាធរនឹងមិនទទួលខុសត្រូវចំពោះអ្វីដែលនឹងកើតឡើងចំពោះអ្នកភូមិណាដែលមិនព្រមទទួលសំណងនោះទៀតទេទោះជាដល់ថ្នាក់បាត់បង់ជីវិតក៏ដោយ។

អ្នកភូមិប្រមេរុ ខេត្តព្រះវិហារ ៖ សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច រងការគំរាមកំហែងដោយក្រុមហ៊ុនចម្ការអំពៅរបស់ជនជាតិចិន

ជនជាតិដើមភាគតិចគួយបានរស់នៅលើដីរបស់ខ្លួននៅឃុំប្រមេរុ តាំងពីជំនាន់បុព្វបុរសរបស់ពួកគាត់មក។ ក្នុងខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១ ដីទំហំ១៧.៨៥៦ ហិកតាក្នុងឃុំប្រមេរុនិងឃុំក្បែរៗនោះត្រូវបានធ្វើអនុបយោគឱ្យក្លាយទៅជាដីឯកជនរបស់រដ្ឋ និង បានផ្តល់ទៅឱ្យក្រុមហ៊ុនឡានហ្វេង និងក្រុមហ៊ុនរួយហ្វេងដែលក្រុមហ៊ុនទាំងពីរមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធទៅនឹងបណ្តុំ ក្រុមហ៊ុន ស្ករចិន ដែលទទួលបានសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចក្នុងទំហំសរុបចំនួន ៤០.០០០ ហិកតា។ នៅក្នុងខែមេសា ឆ្នាំ២០១២ ក្រុមហ៊ុនចិន ទាំងពីរបានចាប់ផ្តើមឈូសឆាយដីកសិកម្ម និងព្រៃអារក្សរបស់សហគមន៍។ តំណាងក្រុមហ៊ុន និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានបានគំរាមរកបាញ់ និងចង់ចាប់ខ្លួនសមាជិកសហគមន៍ក្នុងពេលដែលពួកគាត់ធ្វើការតវ៉ា។ សហគមន៍កំពុងស្ថិតនៅក្នុងដំណើរការស្នើសុំប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីសមូហភាព ដើម្បីផ្តល់ការការពារផ្លូវច្បាប់ទៅលើដីជនជាតិដើមភាគតិចរបស់ពួកគាត់តាមច្បាប់កម្ពុជា។

ខេត្តសៀមរាប ៖ អ្នកភូមិតានីកំពុងមានជម្លោះដីធ្លីជាមួយអាជ្ញាធរអប្សរា

ក្នុងឆ្នាំ២០០៦ អាជ្ញាធរអប្សរា ដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការការពារឧទ្យានបុរាណវិទ្យាអង្គរវត្ត បានព្យាយាមបញ្ចុះបញ្ចូលអ្នកភូមិឱ្យលក់ដីកសិកម្មរបស់ខ្លួនឱ្យទៅពួកគេ។ អាជ្ញាធរអប្សរា មានបំណងបង្កើត "ភូមិធម្មជាតិ" មួយ នៅលើផ្ទៃដី ១.០១២ ហិកតា ដើម្បីផ្តល់ផ្ទះសម្បែងដល់អ្នករស់នៅក្នុងតំបន់មិនរៀបរយមួយចំនួន ដែលមកពីតំបន់ជុំវិញនោះ។ ក្នុងអំឡុងពេលចរចា អាជ្ញាធរអប្សរាបានបញ្ចុះបញ្ចូលឱ្យគ្រួសារជាច្រើនផ្តិតមេដៃលើឯកសារលក់ដីហើយបន្ទាប់មកបានផ្តល់សំណងដល់អ្នកភូមិតិចជាងចំនួនដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា។ ពលរដ្ឋចំនួន ៣៨ គ្រួសារមិនព្រមលក់ដីទាំងនោះទេដោយសារតែពួកគាត់ចង់បានដីត្រឡប់មកវិញឬដីជាថ្នូរដើម្បីឱ្យពួកគាត់អាចបន្តដាំស្រូវទៅទៀតបាន។ ទោះបីជាគ្រួសារទាំងអស់មិនយល់ព្រមលក់ដីក៏ដោយ ក៏អាជ្ញាធរអប្សរាបានបង្កើតព្រំប្រទល់មួយនៅជុំវិញដីរបស់អ្នកភូមិដើម្បីយកដីទាំងនោះ។ គ្រួសារទាំងនោះក៏បានទទួលរងការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញតាមផ្លូវតុលាការបន្ទាប់ពីអាជ្ញាធរអប្សរាបានដាក់ពាក្យបណ្តឹងមួយប្រឆាំងនឹងពួកគាត់ពីបទ "កាន់កាន់ដីរដ្ឋដោយខុសច្បាប់"។

អ្នកស្រី កែវ សុភី អ្នកភូមិតាពេន ខេត្តសៀមរាប ៖ ការរំលោភយកដីពីសំណាក់រដ្ឋអំណាច

ក្នុងឆ្នាំ២០០២ អាជ្ញាធរខេត្តបានជូនដំណឹងថា ដីដែលពលរដ្ឋចំនួន ៩០ គ្រួសារបានដាំដំណាំនៅក្នុងភូមិ តាពេន ចាប់តាំង ពីឆ្នាំ១៩៩៧ មកនោះ គឺជាដីរបស់ឧទ្យានជាតិភ្នំគូលែន។ បន្ទាប់ពីមានសេចក្តីសម្រេចនេះ អ្នកភូមិត្រូវបានចោទថាកាន់កាប់ដីដោយខុសច្បាប់និងត្រូវបានទាហាន និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានរឹបអូសយកដីរបស់ពួកគាត់ក្នុងឆ្នាំ២០០៣។ បន្ទាប់ពីការតវ៉ារបស់អ្នកភូមិអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំក្នុងឆ្នាំ២០១៣ អាជ្ញាធរខេត្តបានប្រគល់ដីកសិកម្មជាង ៩០ ហិកតា ដល់អ្នកភូមិដែលជាទំហំតិចជាងពាក់កណ្តាលនៃទំហំដី ១៨៣ ហិកតាដែលពួកគាត់បានកាន់កាប់តាំងពីដើមមក។ ទោះជាយ៉ាងណារហូតមកដល់បច្ចុប្បន្នពួកគាត់នៅមិនទាន់ទទួលបានការចេញប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិឱ្យនៅឡើយទេ ហេតុដូច្នេះហើយស្ថានភាពដីកសិកម្មរបស់ពួកគាត់នៅតែបន្តស្ថិតនៅក្នុងជម្លោះនៅឡើយ ។

លោក មាង លីហួរ អ្នកភូមិថ្នល់កែង ខេត្តឧត្តរមានជ័យ៖ អ្នកភូមិមានជម្លោះជាមួយយោធា

ក្នុងខែតុលា ឆ្នាំ២០០៩ ទាហានប្រដាប់ដោយអាវុធបានបណ្តេញពលរដ្ឋ ១១ គ្រួសារចេញពីភូមិថ្នល់កែងដើម្បីធ្វើជាមូលដ្ឋានយោធា។ គ្រួសារទាំងនោះបានទិញដី១៥,៥ហិកតា នៅក្នុងភូមិមួយក្បែរនោះក្នុងឆ្នាំ២០០៨ និងបានពង្រីកដីកសិកម្មរបស់ពួកគាត់ជាបន្តបន្ទាប់រហូតដល់ជាង ៨៥ ហិកតា។ បន្ទាប់ពីការបណ្តេញចេញ គ្រួសារទាំងនោះត្រូវបានផ្តល់ដីលំនៅដ្ឋាននិងដីកសិកម្ម ១ ហិកតាក្នុងមួយគ្រួសារ ទោះបីបានសន្យាថាឱ្យ ៥ហិកតាក្នុងមួយគ្រួសារក៏ដោយ។ ទោះបីជាមានអន្តរាគមន៍ពីអភិបាលស្រុកក្តី ក៏ទាហានទាំងនោះបានបំផ្លាញដំណាំរបស់អ្នកភូមិដោយឈូសឆាយដី និងបានគំរាមកំហែងរកចាប់ខ្លួនឬសម្លាប់ពួកគាត់ប្រសិនបើនៅតែបន្តព្យាយាមធ្វើការដាំដុះលើដីទាំងនោះទៀត។ នៅដើមឆ្នាំ ២០១៦ បន្ទាប់ពីការសម្របសម្រួលជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានដើម្បីរកដំណោះស្រាយ អ្នកភូមិសុខចិត្តទទួលយកដីតែពាក់កណ្តាលនៃទំហំដីដែលបានបាត់បង់ទៅ។

ភូមិពូគង់ ខេត្តមណ្ឌលគិរី ៖ ការកាប់ឈើខុសច្បាប់បង្កដោយក្រុមហ៊ុនបានបំផ្លាញការរស់នៅរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច

សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចពួង ដែលរស់នៅភូមិពូគង់ស្ថិតក្រោមការគំរាមកំហែងពីការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើនិងការទន្ទ្រានយកដីធ្លី។ នៅក្នុងឆ្នាំ២០១២ ក្រុមហ៊ុន ប៊ិញហ្វឿកក្រចេះរ៉ាប់ប៊ី១ បានចាប់ផ្តើមកាប់ឈើក្នុងតំបន់ព្រៃការពារជុំវិញភូមិពូគង់ ដែលហួសពីការកំណត់ក្នុងសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចរបស់ក្រុមហ៊ុន។ បន្ទាប់ពីក្រុមហ៊ុនប៊ិញហ្វឿក១ ឈូសឆាយដីប្រហែល ៤.៧៥០ ហិកតា "អ្នកមានអំណាចទាំងនោះ" បានចាប់ផ្តើមកាន់កាប់ដីដែលបានឈូសឆាយហើយ។ បន្ទាប់ពីមានការប៉ុនប៉ងពីសហគមន៍ក្នុងការរារាំងការកាប់ឈើខុសច្បាប់នោះក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៣ សន្តិសុខក្រុមហ៊ុនប៊ិញហ្វឿក១ បានមកដល់និងបានបាញ់បំភ័យនៅក្បែរៗសមាជិករបស់សហគមន៍។ សំណាងល្អសហគមន៍បានទទួលការគាំទ្រមួយចំនួនពីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានដែលបានជួយអ្នកភូមិយកដីដែលត្រូវបានគេទន្ទ្រាននោះបានចំនួន ៥០% ត្រឡប់មកវិញហើយកំពុងជួយអ្នកភូមិក្នុងការទប់ស្កាត់ពីការរំលោភយកដីបន្ថែមទៀត ។

អ្នកភូមិចក់ចារ ខេត្តមណ្ឌលគិរី ៖ ក្រុមហ៊ុនចម្ការកៅស៊ូ គំរាមដល់សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច

សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច នៅភូមិចក់ចារបានមកតាំងទីលំនៅ នៅតំបន់នេះចាប់តាំងពីពាក់កណ្តាលទសវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩៤០ មកម្លេះ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០១១ ក្រុមហ៊ុនវៀតណាមមួយឈ្មោះក្រុមហ៊ុនចម្ការកៅស៊ូវៀតណាមប៊ិញហ្វឿក ១ (Binh Phuoc One) បានទទួលដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចទំហំ ១០.០០០ ហិកតានៅក្នុងតំបន់នេះ។ ក្រុមហ៊ុននេះ គឺជាបុត្រសម្ព័ន្ធមួយរបស់រដ្ឋដែលគ្រប់គ្រងដោយក្រុមហ៊ុនចម្ការកៅស៊ូវៀតណាម (Vietnam Rubber Group)។ នៅចុងឆ្នាំ ២០១៣ ក្រុមហ៊ុននេះដោយមានការសហការជាមួយកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ បានចាប់ផ្តើមឈូសឆាយផ្ទៃដីទំហំប្រមាណ ១.០០០ ហិកតា និងរុះរើខ្ទមចាំចំការចំនួន ១៧០ ខ្ទង របស់អ្នកភូមិ។ អ្នកភូមិកំពុងដំណើរការស្នើរសុំប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិសមូហភាព ហើយបន្តទាមទារដីរបស់ពួកគាត់ត្រឡប់មកវិញ។ ជាលទ្ធផលអ្នកភូមិជាច្រើនបានប្រឈមមុខនឹងការគំរាមកំហែងនិងការយាយីតាមរយៈប្រព័ន្ធតុលាការ។

មេភូមិថ្មី ឃុំជ័យឧត្តម ខេត្តរតនគិរី ៖ ក្រុមហ៊ុនវៀតណាម ឈូសឆាយដីរបស់គ្រួសារជនជាតិភាគតិចឡាវ

ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចទំហំ ៨.៨២៥ហិកតា គ្រប់គ្រងដោយក្រុមហ៊ុនវៀតណាម ដូនពេញ អាគ្រីកូ (DaunPenh Agrico Company) បានទន្ទ្រានលើដីកសិកម្មរបស់គ្រួសារជនជាតិដើមឡាវចំនួន ១២៥ គ្រួសារនៅក្នុងភូមិថ្មី។ នៅចុងឆ្នាំ ២០១០ គ្រឿងចក្របានចាប់ផ្តើមឈូសឆាយដីកសិកម្មនៅក្បែរភូមិរបស់សហគមន៍ ដើម្បីធ្វើជាចម្ការដូងប្រេង។ ក្រុមហ៊ុនសន្យាថានឹងកសាងផ្លូវ និងប្រព័ន្ធភ្លើងសម្រាប់អ្នកភូមិ តែមិនត្រូវបានធ្វើតាមការសន្យានោះទេ។ អ្នកភូមិ ២២ គ្រួសារដែលមានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិបានទទួលសំណង ប៉ុន្តែគ្រួសារផ្សេងទៀតមិនទទួលបានសំណងអ្វីទាំងអស់។ នៅចុង ឆ្នាំ២០១២ ក្រុមហ៊ុនហ័ងអាញលំផាត់ បានចូលមកគ្រប់គ្រងដីមានជម្លោះ និងបានចាប់ផ្តើមការចរចាជាមួយអ្នកភូមិ។ ការចរចាត្រូវបានបរាជ័យ ហើយគ្រួសារភាគច្រើនបន្តការទាមទារដីរបស់ពួកគាត់ត្រលប់មកវិញ។

អ្នកភូមិពាក់ ខេត្តរតនគិរី ៖ សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចស្វែងរកដំណោះស្រាយជាមួយក្រុមហ៊ុនរ៉ែមាស

ក្រុមហ៊ុនអង្គរហ្គោល (Angkor Gold) មានមូលដ្ឋាននៅប្រទេសកាណាដា បានចាប់ផ្តើមកាប់ឈើ និងខួងរកសំណាករ៉ែមាសនៅក្នុងភូមិពាក់ តាំងពីឆ្នាំ ២០០៩ ដែលបានប៉ះពាល់ដីប្រមាណ ២៨ ហិកតារបស់អ្នកភូមិហើយអ្នកភូមិជំទាស់នឹងប្រតិបត្តិការនោះរហូតដល់ក្រុមហ៊ុនផ្អាកសកម្មភាពរបស់ខ្លួនមួយរយៈ។ បន្ទាប់មកក្រុមហ៊ុនរុករករ៉ែ មេស្កូហ្គោល (Mesco Gold) របស់ឥណ្ឌាបានចុះកិច្ចសន្យាធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែមាសនៅក្បែរភូមិនោះនៅក្នុងខែមករា ឆ្នាំ២០១៣។ បន្ទាប់ពីមានការប្រជុំជាច្រើនមកនៅថ្ងៃទី៣១ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ អ្នកភូមិបានបង្ហាញដល់ក្រុមហ៊ុននេះពីលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនឱ្យសមស្របទៅនឹងអ្វីដែលពួកគេអាចទទួលយកសំណងចំពោះដីដែលពួកគេបានបរិច្ចាគទៅឱ្យក្រុមហ៊ុន។ ក្រុមហ៊ុនរុករករ៉ែមេស្កូហ្គោល (Mesco Gold) បានយល់ព្រមនឹងការទាមទារនេះដោយបានផ្តល់សំណងចំនួន ១៥០០ ដុល្លារក្នុងដីមួយហិកតាដល់គ្រួសារពលរដ្ឋដែលរងផលប៉ះពាល់ផ្តល់ការងារដល់អ្នកភូមិ និងកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៅមូលដ្ឋាន។ សំណងនោះធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី២២ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០១៥ ដែលជាឧទាហរណ៍មួយក្នុងការដោះស្រាយជម្លោះដោយវិជ្ជមាន។

លោក លី ស្រ៊ាខេង៖ គ្រួសារទទួលរងការគំរាមកំហែង និងការវាយប្រហារនៅតំបន់បឹងកក់១ រាជធានីភ្នំពេញ

ក្នុងឆ្នាំ២០០៥ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានបានលក់ដីរបស់គ្រួសារលោកខេងក្នុងសង្កាត់បឹងកក់ទៅឱ្យក្រុមហ៊ុនយុនសៀ អាហារ៍ណនីហារ៍ណ ទោះបីជាក្រុមគ្រួសារគាត់បានរស់នៅលើដីនោះតាំងពីឆ្នាំ១៩៧៩ មកក៏ដោយ។ នៅពេលដែលគ្រួសារនេះមិនព្រមចាកចេញពីដីផ្ទះនោះ ក្រុមហ៊ុនបែរជាបំភិតបំភ័យនិងធ្វើទុក្ខបុកម្នេញតាមផ្លូវតុលាការប្រឆាំងនឹងគ្រួសារលោកជាច្រើនលើកច្រើនសារ។ ក្នុងនោះគេឃើញមានការបោះពស់វែកមានពិសបីក្បាលចូលទៅក្នុងផ្ទះរបស់លោកនៅឆ្នាំ២០១៣។ សមាជិកគ្រួសារនេះត្រូវក្រុមជើងកាងដែលត្រូវបានជួលមកវាយដំយ៉ាងដំណំ ហើយទាំងលោកខេង និងកូនស្រីរបស់លោកត្រូវជាប់ក្នុងពន្ធនាគារក្នុងខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៤ ក្រោមបទចោទដែលគេបានប្រឌិតឡើង។ កូនស្រីរបស់គាត់ជាប់ពន្ធនាគាររយៈពេល ៥ខែ។ ទោះជាមានការសម្របសម្រួលផ្តល់សំណងឱ្យគ្រួសារនេះជាចុងក្រោយក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៥ ក៏ដោយក៏លោក ខេង ប្រពន្ធ របស់គាត់ និងកូនស្រីរបស់គាត់ត្រូវបានផ្តន្ទាទោសកាលពីខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៥ ពីបទប្រើប្រាស់ហិង្សាលើម្ចាស់អចលនទ្រព្យ និងត្រូវជាប់ទោសដាក់ពន្ធនាគារចំនួន ៦ខែ តែទោសនោះត្រូវបានព្យួរ។

អ្នកភូមិថ្មហាលដីក្រហម ខេត្តក្រចេះ ៖ យោធា រួមដៃក្នុងការរំលោភយកដីរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច

សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចស្មៀង នៅក្នុងភូមិថ្មហាលដីក្រហមបានកាន់កាប់ដីតាំងពីឆ្នាំ១៩៥៣។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០៦ មក ដីទំហំ ៧៥ ហិកតាដែលប្រជាពលរដ្ឋ ១៥០ គ្រួសារ បានអាស្រ័យផលនោះបានស្ថិតនៅក្រោមការគំរាមកំហែងពីសំណាក់ក្រុមហ៊ុនពាក់ព័ន្ធជាច្រើន។ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ក្រុមហ៊ុនវៀតណាមមួយឈ្មោះក្រុមហ៊ុនហៃយ៉ុងបានចាប់ផ្តើមឈូសឆាយដីកសិកម្មរបស់អ្នកភូមិដើម្បីធ្វើជាចម្ការកៅស៊ូ។ ជាការឆ្លើយតបនឹងការតវ៉ារបស់អ្នកភូមិកងកម្លាំងប្រដាប់ដោយអាវុធត្រូវបានយកមកដាក់ពង្រាយដើម្បីល្បាតនៅបរិវេណដីមានជម្លោះនោះហើយបានបាញ់ព្រមានទៅលើអ្នកភូមិដែលប៉ុនប៉ងចូលទៅកាន់ដីនោះ។ ក្រុមហ៊ុនហៃយ៉ុង ទទួលបានសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចទំហំ ៧០១ ហិកតា ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ហើយក្រោយមក ដីទំហំ ៤៣ ហិកតាត្រូវបានកាត់ចេញក្នុងឆ្នាំ២០១២។ ថ្វីត្បិតតែមានការដាក់ពាក្យបណ្តឹងមួយចំនួនទៅអាជ្ញាធរជាប់ពាក់ព័ន្ធនិងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលផ្សេងៗក៏ដោយក៏មិនទាន់មានដំណោះស្រាយណាមួយនៅឡើយទេ ហើយអ្នកភូមិនៅតែបន្តធ្វើការតស៊ូដើម្បីទទួលបានដីត្រឡប់មកវិញ។

ភូមិចឹង ខេត្តក្រចេះ ៖ មន្ត្រីមានអំណាចរំលោភយកដីពីអ្នកភូមិជនជាតិដើមភាគតិច

ជនជាតិដើមភាគតិចពួងបានរស់នៅលើដីរបស់ពួកគាត់ដែលមានទីតាំងនៅ ភូមិចឹងឃុំឃ្សឹម ស្រុកស្នួលតាំងពីយូយារណាស់មកហើយ។ សហគមន៍បានលើកឡើងថាក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ អ្នកមានអំណាចដែលមានខ្នងក្រាស់រួមមានទាំងមន្ត្រីឋានៈខ្ពស់គឺឯកឧត្តម ឡេង អន ផងដែរនោះបានរំលោភយកដីប្រមាណ ៣.០៣៨ ហិកតា ដែលប្រជាពលរដ្ឋ ១៥០ គ្រួសារអាស្រ័យផល។ មានអ្នកចំណូលថ្មីជាច្រើនបានចូលមកតាំងទីលំនៅនៅលើដីនោះហើយក៏មានគ្រួសារជនជាតិដើមភាគតិចមួយចំនួនបានលក់ដីផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគាត់ផងដែរ។ ជាងនេះទៅទៀតដីនោះបានក្លាយជាកន្លែងកាប់ឈើខុសច្បាប់ដ៏ធំ។ ហេតុនេះហើយសហគមន៍បានបាត់បង់ដីបុព្វបុរសរបស់ខ្លួនអស់ជាច្រើន ទោះបីជាមានការជំទាស់តវ៉ានិងការដាក់ពាក្យបណ្តឹងជាច្រើនយ៉ាងណាក៏ដោយ។

លោក សោម សុវណ្ណនី អ្នកភូមិក្រចេះ៖ ដីលំនៅឋានរបស់ពលរដ្ឋ កំពុងជួបប្រទះហានិភ័យ ដោយសារគម្រោងសាងសង់សាកលវិទ្យាល័យនៅខេត្តក្រចេះ

ប្រជាពលរដ្ឋចំនួន ២៣ គ្រួសារនៅភូមិស្រែស្តៅ បារម្ភក្រែងដីរបស់ពួកគាត់ដែលបានកាន់កាប់ច្រើនជំនាន់ហើយនោះនឹងត្រូវគេរឹបអូសយក ក្នុងគម្រោងផ្លាស់ប្តូរព្រលានយន្តហោះដែលមិនបានប្រើការយកទៅសាងសង់សាកលវិទ្យាល័យកសិកម្ម។ រដ្ឋាភិបាលបានផ្តល់ទីតាំងផ្លាស់ប្តូរលំនៅថ្មីមួយដល់អ្នកភូមិ នៅក្នុងព្រៃដាច់ស្រយាលមួយប៉ុន្តែទីតាំងនោះមិនសមស្របសម្រាប់ការដាំដំណាំផ្សេងៗនោះទេ។ អ្នកភូមិបានបដិសេធក្នុងការចាកចេញ។ បន្ទាប់ពីការខ្នះខ្នែងធ្វើយុទ្ធនាការរបស់គ្រួសារទាំងឡាយនោះ នៅខែមិថុនា ២០១៤ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានបានយល់ព្រមអភិវឌ្ឍន៍មិនឱ្យហួសពីព្រំប្រទល់ព្រលានយន្តហោះចាស់នោះទេ។ ក៏ប៉ុន្តែគ្រួសារទាំងនោះក៏នៅមិនទាន់ទទួលបានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីរបស់ពួកគាត់ដែលធ្វើឱ្យពួកគាត់ពុំមានសុវត្ថិភាពក្នុងការកាន់កាប់ដីធ្លីនោះឡើយ។

ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងឃុំប៊ូស្រា ខេត្តមណ្ឌលគិរី ៖ ចម្ការកៅស៊ូបានបង្ខំសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចឱ្យបោះបង់ដី

នៅក្នុងឃុំប៊ូស្រា ប្រជាពលរដ្ឋចំនួន ៧៨៨ គ្រួសារដែលភាគច្រើនជាជនជាតិដើមភាគតិចបានរងផលប៉ះពាល់ដោយសារសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចដែលបានផ្តល់ទៅឱ្យក្រុមហ៊ុនសុកហ្វីន ខេស៊ីឌី (Socfin-KCD)ដើម្បីដាំកៅស៊ូ។ ក្រុមហ៊ុននេះបានឈូសឆាយដីរបស់អ្នកភូមិនៅឆ្នាំ២០០៨។ អ្នកភូមិបានដាក់ពាក្យបណ្តឹងជាច្រើនទៅអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ ប៉ុន្តែពួកគេនៅមិនទាន់បានទទួលសំណងសមរម្យណាមួយចំពោះដីដែលបានបាត់បង់នោះឡើយ។ ជម្លោះដីធ្លីនោះកាន់តែមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរដោយសារសេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋាភិបាល ដែលបានផ្តល់សម្បទានដីសង្គមកិច្ចឱ្យប្រជាពលរដ្ឋដែលមកពីខេត្តផ្សេងៗនៅលើដីក្បែរភូមិនោះទៀតដែលបានរំលោភទៅលើដីចម្ការ និងដីបញ្ចុះសពរបស់អ្នកភូមិ។ មានគ្រួសារជាច្រើនបានទទួលការដាក់សម្ពាធពីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានឱ្យទទួលយកកម្មសិទ្ធិដីឯកជន។ គ្រួសារដែលនៅសេសសល់ទាំងប៉ុន្មានបានបន្តទាមទារប្លង់កម្មសិទ្ធិសមូហភាពដែលពួកគេបានស្នើសុំតាំងពីឆ្នាំ ២០១២។

ឧបត្ថម្ភគាំទ្រដោយ

diakonia
PEOPLE CHANGING THE WORLD

Sida

មជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា
ផ្ទះលេខ ៧៩៨ ផ្លូវលេខ ៩៩ សង្កាត់បឹងត្របែក ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ ប្រទេសកម្ពុជា
ទូរសព្ទលេខ ៖ + ៨៥៥ (០) ២៣ ៧២៦ ៩០១ អ៊ីម៉ែល ៖ infor@cchrcambodia.org
ទូរសារលេខ ៖ + ៨៥៥ (០) ២៣ ៧២៦ ៩០២ គេហទំព័រ ៖ www.cchrcambodia.org

CC BY NC SA

អ្នកស្រី ផាវ ញឿង ភូមិព្រែកជីក ខេត្តកោះកុង ៖ អ្នកភូមិបាត់បង់ដីដោយសារក្រុមហ៊ុនស្ករស

នៅឆ្នាំ២០០៧ បុគ្គលដែលមានខ្នងក្រាស់ និងក្រុមហ៊ុនឯកជន បានប៉ុនប៉ងឈូសឆាយដីកសិកម្ម ៩០ ហិកតា ដែលអាស្រ័យផលដោយពលរដ្ឋ ៣១ គ្រួសារ ក្នុងភូមិព្រែកជីក ស្រុកស្រែអំបិល ។ ក្រុមហ៊ុនកសិកម្ម ហេង ហ៊ុយ The Heng Huy Agriculutre Group Co. Ltd (“Heng Huy”)បានឈូសឆាយដីកសិកម្ម និងផ្ទះរបស់អ្នកភូមិដើម្បីធ្វើការដាំដំណាំកៅស៊ូដែលសម្រាប់នាំចេញទៅរោងចក្រមួយដែលគ្រប់គ្រងដោយក្រុមហ៊ុនឧស្សាហកម្មស្ករសកោះកុង។ អ្នកស្រី ញឿង បានចេញមុខទាមទារសិទ្ធិសម្រាប់អ្នកភូមិយ៉ាងសកម្ម និងបានទទួលរងការយាយីពីសំណាក់ប្រព័ន្ធតុលាការ។ នៅក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៤ ក្រុមហ៊ុន ហេង ហ៊ុយ បានចោទអ្នកស្រីថាបានសម្លាប់គោរបស់ពួកគេចំនួន ២ ក្បាល បន្ទាប់មកទៀតអ្នកស្រីត្រូវបានតុលាការកោះហៅដើម្បីសាកសួរ និងដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់តុលាការ។ ក្រោយមក អ្នកស្រីត្រូវបានដោះលែង នៅថ្ងៃទី ៣០ មិថុនា ២០១៥ ។

ប្រជាពលរដ្ឋភូមិឈូក ឃុំជីខលើ ខេត្តកោះកុង ៖ ការរំលោភយកដីធ្វើចម្ការអំពៅ “ស្ករឈាម”

ក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៦ ក្រុមហ៊ុនស្ករសចំនួនពីរដែលកើតចេញពីសម្ព័ន្ធភាពនៃក្រុមហ៊ុនដៃគូរវាងក្រុមហ៊ុនឧស្សាហកម្មស្ករខុនខេនដែលមានម្ចាស់ជាជនជាតិថៃ និងក្រុមហ៊ុនសាជីវកម្ម វី វុង របស់តៃវ៉ាន់ និងក្រុមហ៊ុនកោះកុងផ្លេន ថេ សិន ខូ អិល ធី ឌី បានរឹបអូសដោយហិង្សា ទៅលើដីកសិកម្មចំនួនជាង ៥.០០០ ហិកតា នៅក្នុងឃុំជីខលើ ខេត្តកោះកុង របស់ពលរដ្ឋ ៥៤៩ គ្រួសារ។ ជាច្រើនខែបន្ទាប់ពីការទន្ទ្រានយកដីលើកដំបូងក្រុមហ៊ុនទាំងនោះទទួលបានសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងតំបន់នោះ លើផ្ទៃដីសរុប ១៩.១០០ ហិកតា។ ការជំទាស់តវ៉ារបស់អ្នកភូមិប្រឆាំងនឹងការរំលោភយកដីនោះបានរងនូវការបំភិតបំភ័យ និងអំពើហិង្សាដោយមានបានបាញ់ប្រហារទៅលើអ្នកភូមិដែលនាំឱ្យមានការដាក់ឈ្មោះថាជា “ស្ករឈាម”។ ការចរចា និងការដាក់ពាក្យបណ្តឹងបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថាគ្មានបានលទ្ធផលនោះទេដែលជាកត្តាជំរុញឱ្យគ្រួសារទទួលរងផលប៉ះពាល់ទាំងនោះបានដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅប្រទេសអង់គ្លេសក្នុងឆ្នាំ២០១៣ ប្រឆាំងនឹងក្រុមហ៊ុន ថេតអេនឡាយ ដែលបានទិញស្ករពីក្រុមហ៊ុនទាំងពីរខាងលើ។ កិច្ចព្រមព្រៀងសំណងជាមួយក្រុមហ៊ុនថេតអេនឡាយកំពុងស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលសម្រេចជាចុងក្រោយក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ ។

លោក វ៉ែន វ៉ន អ្នកភូមិជំនាប់ ខេត្តកោះកុង ៖ សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចរងការគំរាមកំហែងដោយសារគម្រោងទំនប់វារីអគ្គិសនីក្នុងខេត្តកោះកុង

គម្រោងទំនប់វារីអគ្គិសនីមួយនៅជ្រលងអារ៉ែងបានគំរាមកំហែងយ៉ាងខ្លាំងដល់វត្តមានរបស់សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចជងចំនួន១.៥០០ នាក់ នៅទីនោះ។ ប្រសិនបើមានការសាងសង់មែន អាងស្តុកទឹករបស់ទំនប់នេះនឹងអាចជន់លិចព្រៃឈើប្រមាណ ២០.០០០ ហិកតា។ អ្នកភូមិដែលរងផលប៉ះពាល់បានជំទាស់នឹងការសាងសង់ទំនប់នេះព្រមទាំងបដិសេធទទួលសំណង និងការតាំងទីលំនៅថ្មី។ ជាលទ្ធផល ពួកគេបានទទួលរងនូវការបំភិតបំភ័យ និងការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ។ ជាឧទាហរណ៍តំណាងសហគមន៍ និងសកម្មជនឈ្មោះ វ៉ែន វ៉ន ត្រូវបានចាប់ខ្លួន ក្នុងខែ តុលា ឆ្នាំ២០១៥ និងត្រូវបានគេឃុំខ្លួនដោយបំពានអស់រយៈពេលប្រាំខែ មុនពេលគាត់ត្រូវបានកាត់ឱ្យជាប់ទោសរយៈពេលមួយឆ្នាំ ពីបទប្រមូលផលឈើដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាត ទោះបីជាមានការអនុញ្ញាតិស្របតាមច្បាប់ភូមិបាលឆ្នាំ ២០០១ ក្នុងការប្រើប្រាស់ឈើក្នុងនាមជាជនជាតិដើមភាគតិចស្របតាមប្រពៃណីទំនៀមទម្លាប់ក៏ដោយ។

ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងភូមិ១ ខេត្តព្រះសីហនុ ៖ អ្នកភូមិជាប់គាំងក្នុងទំនាស់ដីធ្លីរយៈពេល ២០ឆ្នាំ

ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៦ អតីតអភិបាលរងខេត្តដោយមានជំនួយពីកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ និងយោធាជាច្រើននាក់បានរឹបអូសយកដីប្រជាពលរដ្ឋចំនួន ២៤គ្រួសារ ក្នុងសង្កាត់៣ ដោយបានប្រើប្រាស់គ្រឿងចក្របំផ្លាញផលដំណាំ និងផ្ទះសម្បែងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ បន្ទាប់មកដីនោះត្រូវបានលក់ទៅឱ្យ ក្រុមហ៊ុន ថៃ ប៊ុនរ៉ុង ដែលក្រោយមកក្រុមហ៊ុននេះបានបែងចែកដីនោះទៅជាឡូត៍ៗ និងបានលក់ឱ្យបុគ្គលអ្នកមានទ្រព្យធនដែលកាន់កាប់ដីនោះតាំងពី ពេលនោះមក។ ជាការឆ្លើយតបនឹងអ្នកភូមិទាំង ២៤ គ្រួសារដែលបានបោះតង់នៅលើដីមានទំនាស់នោះកងរាជអាវុធហត្ថជាច្រើនបានបង្កហិង្សាតបត ទៅលើប្រជាពលរដ្ឋទាំងនោះឈានដល់ការចាប់ខ្លួនស្ត្រីចំណាស់ម្នាក់អាយុ ៧៧ឆ្នាំ ដែលជាសមាជិកសហគមន៍ផង។ ក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៥ ចៅក្រមសាលាដំបូងខេត្ត ព្រះសីហនុបានចេញដីការក្សាការពារជំទាស់ នឹងគ្រួសារដែលរងការប៉ះពាល់ទាំងនោះ ដោយបណ្តេញគ្រួសារទាំងនោះចេញពីដីប្រកបដោយជោគជ័យ។ ទោះជាយ៉ាងណាសហគមន៍បានបន្តធ្វើការតស៊ូមតិដើម្បីទាមទារដីទំហំ ៤២.៧១០ ម៉ែត្រការ៉េនោះមកវិញ។

អ្នកភូមិ នៅចំណុចស្ពានឆេះ ខេត្តព្រះសីហនុ៖ ពលរដ្ឋជាច្រើនគ្រួសារបដិសេធទទួលយកសម្បទានដីសង្គមកិច្ចដែលមានបញ្ហា

ជីវភាពរបស់ពលរដ្ឋចំនួន ១០៧ គ្រួសារ រស់នៅក្រុម ១ ចំណុចស្ពានឆេះ ស្ថិតនៅក្រោមការគំរាមកំហែងដែលជាលទ្ធផលនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងឆាប់រហ័សមួយ។ គ្រួសារទាំងនោះបានរស់នៅក្នុងក្រុម១ តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៣ ហើយប្រភពចំណូលសំខាន់របស់ពួកគាត់គឺការនេសាទ និងការធ្វើកសិកម្ម។ ដោយសារតែតម្លៃអចលនទ្រព្យក្នុងពេលបច្ចុប្បន្នមានការកើនឡើងខ្ពស់នៅខែមករា ឆ្នាំ២០០៧ កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធចំនួនប្រមាណ ១៥០ នាក់ បានប្រើហិង្សាបណ្តេញពលរដ្ឋចេញពីទីតាំងនោះ ដោយបានចោទអ្នកភូមិពីបទកាន់កាប់ដីខុសច្បាប់។ អ្នកភូមិបានធ្វើការតវ៉ា ហើយជាលទ្ធផលអ្នកភូមិប្រាំបីនាក់បានជាប់ឃុំជិតមួយឆ្នាំ។ នៅខែមីនា ឆ្នាំ២០១៥ អ្នកភូមិទាំងនោះត្រូវបានផ្តល់សម្បទានដីសង្គមកិច្ចចម្ងាយប្រមាណ៤៥ គីឡូម៉ែត្រពីដីទំនាស់។ ប៉ុន្តែនៅទីតាំងថ្មីនោះមានការខ្វះខាតផ្នែករចនាសម្ព័ន្ធសំខាន់ៗ មានដូចជា មន្ទីរពេទ្យ ភ្លើងអគ្គិសនី និងសាលារៀន បានធ្វើឱ្យពលរដ្ឋ ៤២ គ្រួសារ ក្នុងចំណោម ១០៧ គ្រួសារ មិនព្រមដោះដូរទៅទីតាំងថ្មី ហើយបានបន្តការទាមទារឱ្យមានការប្រគល់ដី ៥ ហិកតា នៃដីទំហំ ១៦ ហិកតា នៃដីមានជម្លោះត្រឡប់មកវិញ។

ភូមិដក់ពរ ខេត្តតាកែវ ៖ ការបាត់បង់ដី និងរបរចិញ្ចឹមជីវិតដោយសារការបូមខ្សាច់

ពលរដ្ឋចំនួន ៤៧០ គ្រួសារ ដែលកំពុងកាន់កាប់ដីនៅក្នុងភូមិដក់ពរបានពឹងផ្អែកទៅលើការធ្វើកសិកម្មនៅតាមបណ្តោយដងស្ទឹងស្លាគូអស់រយៈពេលជាច្រើនទសវត្សរ៍មកហើយ។ ក្នុងខែមេសា ឆ្នាំ២០១៣ មានការសាងសង់បានចាប់ផ្តើមនៅលើការដ្ឋានមួយនៅត្រើយម្ខាងនៃស្ទឹង ហើយបន្ទាប់មកក្រុមហ៊ុនបូមខ្សាច់ស្លាគូខូអិល ធីឌី (Slakuo Sand & Quarry Crushing Ltd) ចាប់ផ្តើមបូមខ្សាច់ចេញពីស្ទឹងដោយប្រើប្រាស់គ្រឿងចក្រកាយដី និងសាឡង់ដឹកដី។ ក្រុមហ៊ុននេះបានអះអាងថាមានអាជ្ញាប័ណ្ណ ក៏ប៉ុន្តែក្រុមហ៊ុនមិនដែលបានបង្ហាញអាជ្ញាប័ណ្ណនេះឱ្យទៅអ្នកភូមិបានឃើញនោះទេ។ អ្នកភូមិអះអាងថាការបាត់បង់ដីដែលពួកគេធ្វើកសិកម្មនៅតាមបណ្តោយច្រាំងស្ទឹងនេះស្ទើរតែអាចកត់សម្គាល់ឃើញភ្លាមៗ ក្រោយពីការបូមខ្សាច់បានចាប់ផ្តើមដោយសារការបាក់ច្រាំងនិងការហូរច្រោះច្រាំងស្ទឹង។ ការបូមខ្សាច់នេះក៏បានធ្វើឱ្យទឹកក្នុងស្ទឹងឡើងជាល្អក់កករដែលបានធ្វើឱ្យសត្វចិញ្ចឹមរបស់អ្នកភូមិមិនអាចផឹកទឹកនោះបន្តទៀតទេ។ ផ្ទុយមកវិញសត្វចិញ្ចឹមទាំងនោះត្រូវផឹកទឹកអណ្តូងដែលសហគមន៍ប្រើសម្រាប់ផឹកវិញជាហេតុធ្វើឱ្យខ្វះខាតទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់។ ក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦ ក្រុមហ៊ុនបានរុះរើការដ្ឋានចេញពីតំបន់នោះហើយទំនងជាបញ្ឈប់ប្រតិបត្តិការនៅតំបន់នោះ។

ការរំលោភយកដីពីសំណាក់ក្រុមហ៊ុន លី យ៉ុងផាត់ នៅក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺ

ក្នុងខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១ ក្រុមហ៊ុនស្ករសភ្នំពេញ ដែលមានឧកញ៉ា លី យ៉ុងផាត់ ជាម្ចាស់ បានរំលោភយកដីទំហំ ៣១០,៨០ ហិកតា ដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ប្រជាជនចំនួន ៩១ គ្រួសារដែលកំពុងរស់នៅក្នុងភូមិពាមរស់ ឃុំរស្មីសាមគ្គី ស្រុកឱរ៉ាល់ ហើយបានចាប់ផ្តើមឈូសឆាយដីដើម្បីធ្វើចម្ការអំពៅ។ ក្រុមហ៊ុនស្ករសភ្នំពេញបានអះអាងថាបានទិញដីនោះ ប៉ុន្តែមិនបានបង្ហាញភស្តុតាងនៃការទិញដល់សហគមន៍ទេ។ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានបានសន្យាផ្តល់ដីជំនួសដល់អ្នកភូមិ ប៉ុន្តែមិនយូរប៉ុន្មានអ្នកភូមិបានដឹងថាដីនោះត្រូវបានកាន់កាប់ដោយប្រជាពលរដ្ឋក្នុងភូមិមួយផ្សេងទៀត ជាហេតុធ្វើឱ្យពួកគេមិនអាចធ្វើការដាំដុះនៅទីនោះបាន។ ក្រុមហ៊ុនស្ករសភ្នំពេញ បានព្រមានសហគមន៍ថា ប្រសិនបើពួកគាត់នៅតែប៉ុនប៉ងចូលទៅលើដីដែលត្រូវបានរំលោភយកនោះទៀត ពួកគាត់នឹងប្រឈមពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ។ ដោយសារមិនអាចដាំដុះ និងមិនអាចរកប្រាក់ចំណូលបាន គ្រួសារទាំងនោះកំពុងតស៊ូបន្តការរស់នៅទាំងលំបាក។ ដោយសារតែជម្លោះនេះបានប៉ះពាល់ដល់ការអប់រំរបស់កុមារជាច្រើន ដែលបានទៅធ្វើការនៅក្នុងរោងចក្រដើម្បីជួយរកប្រាក់ចំណូលផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារ។

អ្នកស្រី វ៉ែម ផលចាន់លី ៖ អ្នកភូមិក្នុងឃុំត្រែងត្រយឹង៖ តំណាងសហគមន៍ទទួលរងការបំភិតបំភ័យនៅខេត្តកំពង់ស្ពឺ

អ្នកស្រី លី បានក្លាយទៅជាជនរងគ្រោះពីការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញនិងបំភិតបំភ័យដោយសារតែភាពសកម្មនិយមរបស់គាត់ក្នុងការដឹកនាំសហគមន៍ដើម្បីទាមទារយកដីរបស់ពួកគាត់ដែលត្រូវបានទន្ទ្រានយកពីសំណាក់ក្រុមហ៊ុនអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំឧស្សាហកម្ម អ៊ុក យុន ដែលមានខ្សែក្រាស់ តាំងពីខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១១ មកម្លេះ។ គ្រួសាររបស់អ្នកស្រី លី គឺជាគ្រួសារមួយក្នុងចំណោមគ្រួសារទទួលរងផលប៉ះពាល់ចំនួន ៦៧ គ្រួសារ នៅក្នុងឃុំត្រែងត្រយឹង និងឃុំអូរ ក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០០១ ក្រុមហ៊ុនអ៊ុក យុន ទទួលបានសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចរបស់ក្រុមហ៊ុនមួយផ្សេងទៀត នៅក្នុងតំបន់នោះតាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងមួយជាមួយក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។ ខណៈដែលមិនមានភាពច្បាស់លាស់នៅឡើយថាតើក្រុមហ៊ុន អ៊ុក យុន នៅតែមានភាពជាម្ចាស់លើសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចជាបន្តទៀតឬទេនោះ ក្រុមហ៊ុននេះនៅតែបន្តឈូសឆាយដីកសិកម្មរបស់អ្នកភូមិ និងបំផ្លាញដំណាំរបស់អ្នកភូមិដដែល។ នៅចុងឆ្នាំ២០១៥ ដល់ឆ្នាំ២០១៦ ក្រុមហ៊ុនអ៊ុក យុន បានបណ្តេញប្រជាពលរដ្ឋចំនួន១៥ គ្រួសារដោយបង្ខំដោយបានដុតបំផ្លាញផ្ទះរបស់ពួកគាត់។ សហគមន៍បានដាក់ពាក្យបណ្តឹងមួយចំនួន ហើយអ្វីដែលបានទទួលត្រឡប់មកវិញ គឺប្រឈមនឹងការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញនិងការបំភិតបំភ័យ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី អ្នកស្រី លីនៅតែប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការដឹកនាំសហគមន៍ដើម្បីការពារដីរបស់ខ្លួនតទៅទៀត។

អ្នកភូមិក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺបង្ខំចិត្តព្រមទទួលដំណោះស្រាយដោយគ្មានយុត្តិធម៌

ប្រជាពលរដ្ឋជាង ២០០ គ្រួសារនៅចំណុចភ្នំចាក់អង្ករ ភូមិពាណិជ្ជបានជួបនឹងភាពស្មុគស្មាញនៅក្នុងជម្លោះដីធ្លីតាំងពីខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៥ ក្នុងខណៈដែលឈ្មួញដីបានចូលមកដល់ និងបានប៉ុនប៉ងបញ្ចុះបញ្ចូលអ្នកភូមិឱ្យព្រមលក់ដីរបស់ខ្លួន។ ឈ្មួញដីទាំងនោះបានរត់ការជំនួសក្រុមហ៊ុន ស៊ីធីម៉ាត(City Mart) ជាក្រុមហ៊ុនគ្រប់គ្រងដោយជនជាតិស្រីលង្កាដែលទទួលបានសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចទំហំ ៥.៣៩០ ហិកតា។ កម្មកររបស់ក្រុមហ៊ុន ស៊ីធីម៉ាត អមដោយទាហានប្រដាប់អាវុធបានឈូសឆាយលើដីមានជម្លោះ និងខូមជាច្រើនរបស់អ្នកភូមិ។ នៅចុងឆ្នាំ ២០១៤ ក្រុមហ៊ុន ភ្នំពេញស៊ូគើ របស់សមាជិកព្រឹទ្ធសភា ឧកញ៉ា លី យ៉ុងផាត់ ត្រូវបានផ្ទេរភាគហ៊ុនមកពីក្រុមហ៊ុន ស៊ីធីម៉ាត នៅលើដីមានជម្លោះនោះ។ រហូតមកដល់ឆ្នាំ ២០១៥ មាននៅសល់អ្នកភូមិចំនួន ៦គ្រួសារប៉ុណ្ណោះ ក្នុងចំណោមជាង២០០គ្រួសារ ដែលបានបន្តកាន់កាប់ដីនោះនិងមិនព្រមទទួលយកសំណង។ ប៉ុន្តែក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៥ ដោយក្តីអស់សង្ឃឹម អ្នកភូមិទាំង ៦ គ្រួសារបានយល់ព្រមទទួលយកដីដោះដូរដែលមិនសូវមានគុណភាពមួយកន្លែងទំហំ ១៦ ហិកតា (តាមទំហំដីដែលអ្នកភូមិទាំង៦ គ្រួសារកំពុងកាន់កាប់លើដីទំនាស់) ចម្ងាយប្រមាណ ៤ គីឡូម៉ែត្រពីដីទំនាស់។

លោក ផន ណុល ឃុំព្រែកខ្សាច់ ខេត្តកោះកុង ៖ សមាជិកព្រឹទ្ធសភា លី យ៉ុងផាត់ ជាប់ទាក់ទងក្នុងវិវាទដីធ្លី

ក្នុងឆ្នាំ២០០៦ កម្មកររបស់ក្រុមហ៊ុន ដូធី ហ្វ្រី សប (Dothy Free Shop) របស់ឧកញ៉ា លី យ៉ុងផាត់ ដែលក្រោយមកបានប្តូរឈ្មោះជា ក្រុមហ៊ុនកោះកុង អេស អ៊ី ហ្សិត ខូ អិល ធី ឌី បានចាប់ផ្តើមធ្វើការវាស់វែងព្រំប្រទល់ដីផ្អែកតាមអាជ្ញាប័ណ្ណដែលបានផ្តល់ឱ្យដោយរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា (“រដ្ឋាភិបាល”) ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍តំបន់នោះទៅជា “តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស”។ ទោះបីជាមានការជំទាស់ពីអ្នកភូមិដែលបានកាន់កាប់ដីតាំងពីឆ្នាំ ១៩៨៤ មកក៏ដោយ នៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំ២០០៩ ក្រុមហ៊ុនបានឈូសឆាយដី និងបំផ្លាញផលដំណាំភាគច្រើន ។ នៅក្នុងខែមករា ឆ្នាំ២០១៤ អ្នកភូមិបានដកហូតយកឧបករណ៍របស់ក្រុមហ៊ុនមួយចំនួនដើម្បីទប់ស្កាត់ការសាងសង់របង។ ជាលទ្ធផល តំណាងរបស់អ្នកភូមិ លោក ផន ណុល ត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីបទចោរកម្ម និងត្រូវបានឃុំខ្លួន ។ ខណៈដែលលោកត្រូវបានដោះលែងនៅក្រៅឃុំបន្ទាប់ពីត្រូវបានឃុំខ្លួនរយៈពេល ៤៣ថ្ងៃ ក្រុមហ៊ុនបានយល់ព្រមផ្តល់សំណង ហើយដោយគ្មានជម្រើសគ្រួសារទាំងអស់ក៏យល់ព្រមទទួលសំណងនោះ លើកលែង ៩ គ្រួសារដែលបដិសេធក្នុងហេតុផលថាសំណងនោះទាបជាងតម្លៃទីផ្សារ។

អ្នកស្រី ប្រាក់ ហេង អ្នកភូមិ អូរខ្ចាយ ខេត្តបាត់ដំបង ៖ អ្នកភូមិបារម្ភពីការបណ្តេញចេញដោយបង្ខំដើម្បីបើកផ្លូវសម្រាប់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍

គ្រួសារជាច្រើនក្នុងភូមិអូរខ្ចាយ ជិតក្រុងបាត់ដំបងព្រួយបារម្ភថាពួកគេនឹងបាត់បង់ដីកសិកម្មមួយចំនួនហើយផ្ទះសម្បែងរបស់ពួកគាត់អាចនឹងត្រូវបំផ្លិចបំផ្លាញជាផ្នែកនៃគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ឡើងវិញ។ យោងតាមអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានថាដីដែលអ្នកភូមិកំពុងកាន់កាប់នោះគឺជាដីសាធារណៈរបស់រដ្ឋ និងពីមុនបានកំណត់ទីតាំងមួយផ្នែកសម្រាប់សាងសង់សួនច្បារសាធារណៈ។ នៅខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ មានកងកំលាំងប៉ូលីស និងទាហានមួយក្រុមបានមកកាន់តំបន់នោះ និងបានកាប់ចោលដើមស្វាយ ដើមដូង និងដើមចេកជាច្រើនដើម ដែលនាំឲ្យអ្នកភូមិចេញមកតវ៉ា ហើយកំឡុងពេលនោះ ក្រុមនេះបានវាស់វែងដីមួយចំនួនប៉ុន្តែបានចាកចេញទៅវិញនៅពេលអ្នកភូមិតវ៉ា។ តាំងពីពេលនោះមកអាជ្ញាធរបានប្រកាសជាបន្តបន្ទាប់នូវចេតនាក្នុងការបណ្តេញប្រជាពលរដ្ឋដោយបង្ខំចេញពីដីកំពុងមានទំនាស់នោះ។

អ្នកភូមិគ្រួស ខេត្តបាត់ដំបង ៖ អ្នកមានអំណាចបានរំលោភយកដីកសិកម្មដែលមានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ

ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៦ អង្គការសហប្រជាជាតិ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលបានជួយប្រជាពលរដ្ឋចំនួន ១៤០គ្រួសារទទួលបានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិលើដីកសិកម្មរបស់ពួកគេនៅក្នុងភូមិគ្រួស ឃុំអន្លង់វិល។ ប៉ុន្តែក្នុងឆ្នាំ១៩៩៧ មានឈ្មួញរកស៊ីដីដែលមានអំណាច និងមានខ្សែក្រាស់ គាំទ្រដោយកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធបានប៉ុនប៉ងបង្ខំឱ្យគ្រួសារទាំងនោះលក់ដីដែលមានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិទៅឱ្យពួកគេ ហើយបានគំរាមថា ប្រសិនបើអ្នកភូមិទាំងនោះបដិសេធ ក៏ពួកគេនឹងនៅតែយកដីនោះតាមគ្រប់មធ្យោបាយ។ ដោយសារការភ័យខ្លាច គ្រួសារចំនួន ៨៣ គ្រួសារបានលក់ដីរបស់ខ្លួនហើយបានទៅរស់នៅកន្លែងផ្សេងទៀត។ ឈ្មួញកណ្តាលទាំងនោះ បន្តការទន្ទ្រានយកដីកសិកម្មរបស់ប្រជាពលរដ្ឋចំនួន ៥៧ គ្រួសារដែលនៅសល់ និងបានដាក់កម្លាំងសន្តិសុខយាមការពារកុំឱ្យអ្នកភូមិចូលទៅលើដីនោះបាន។ គ្រួសារទាំងនោះបានដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅអាជ្ញាធរនិងដាក់ទៅតុលាការ ប៉ុន្តែគេមិនទាន់ឃើញមានដំណោះស្រាយណាមួយនៅឡើយទេ។ ជាងនេះទៅទៀត អ្នកភូមិបានទទួលរងការបំភិតបំភ័យនិងការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញថែមទៀត។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះអ្នកភូមិបានបាត់បង់ប្រភពចំណូលដ៏សំខាន់របស់ខ្លួនដែលបានមកពីការធ្វើកសិកម្ម។

លោក ពេជ្យ សុធា អ្នកភូមិក្នុងឃុំស្ទឹងត្រង់ ខេត្តប៉ៃលិន ៖ ផ្ទះជាច្រើនខ្នង និងដីត្រូវបានរុះរើ និងឈូសឆាយ

អ្នកភូមិអូរកន្ទៀងវ៉ា បានមករស់នៅលើដីមានជម្លោះ តាំងពីឆ្នាំ ២០០០ ដែលមានជម្លោះជាមួយអាជ្ញាធរ ហើយដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ថា រស់នៅលើដីរដ្ឋខុសច្បាប់ចាប់តាំងពីខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៦ មក។ ជាលទ្ធផល ពលរដ្ឋមូលដ្ឋានមួយចំនួនបានប្រឈមនឹងការគំរាមកំហែង បំភិតបំភ័យនិងជាប់ពន្ធនាគារ ហើយមានផ្ទះជាច្រើនខ្នងត្រូវបានបំផ្លាញ នឹងត្រូវបានរុះរើ ។ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៦ គ្រឿងចក្រឈូសឆាយដីរបស់ក្រុមហ៊ុន សុផានី អាហរ័ណ នីហរ័ណអមដំណើរដោយនរគបាលនឹងកងកម្លាំងសន្តិសុខ ចម្រុះ ប៉ុនប៉ងឈូសឆាយដី ប៉ុន្តែត្រូវបានប្រជាពលរដ្ឋប្រមាណចំនួន ២០០ នាក់ ប្រមូលផ្តុំគ្នាតវ៉ាមិនឱ្យឈូសឆាយ។ ក្នុងរយៈពេល ១០ ឆ្នាំ នេះគឺជាសញ្ញានៃការប៉ុនប៉ងប្រើអំពើហិង្សា ចូលទៅកាន់កាប់ដីទំនាស់នោះរបស់ក្រុមហ៊ុន ដោយមានការជ្រោមជ្រែងពីសំណាក់ទាហាននឹងនគរបាលមូលដ្ឋានក្នុងការរុះរើផ្ទះ និងឈូសឆាយដីរបស់អ្នកភូមិ។ អ្នកភូមិដែលហ៊ានចេញតវ៉ាទាមទារសិទ្ធិរបស់ពួកគេ ត្រូវបានចាប់ខ្លួន និងឃុំខ្លួនជាបន្តបន្ទាប់។

អ្នកស្រី ប្រាក់ សុផល អ្នកភូមិក្នុងឃុំថ្មដា ខេត្តពោធិ៍សាត់ ៖ ឧកញ៉ា ទ្រី ភាព នៅពីក្រោយជម្លោះដីធ្លី ក្នុងខេត្តពោធិ៍សាត់

អ្នកភូមិត្រូវបានបង្ខំឱ្យចាកចេញពីផ្ទះដែលពួកគេបានរស់នៅអស់រយៈពេល២០ឆ្នាំ នៅក្នុងឃុំថ្មដាដើម្បីបើកផ្លូវឱ្យប្រតិបត្តិការគម្រោងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសរបស់លោក ទ្រី ភាព ជាអ្នកជំនួញឈើដ៏ល្បីល្បាញម្នាក់។ អ្នកភូមិម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នកភូមិដែលរងផលប៉ះពាល់ គឺអ្នកស្រី ប្រាក់ សុផល បានកាន់កាប់ដីចំនួន ៤២ ហិកតា នៅក្នុងឃុំថ្មដា តាំងពីឆ្នាំ២០០៦។ ក្រុមមន្ត្រីនគរបាលបានបំផ្លាញផ្ទះរបស់អ្នកស្រី និងផ្ទះពីរខ្នងទៀតកាលពីខែ តុលា ឆ្នាំ២០១០ ក្នុងខណៈដែលគ្រឿងចក្ររបស់ក្រុមហ៊ុន ទ្រី ភាព បានឈូសឆាយដីកសិកម្មហ៊ុំព័ទ្ធទីនោះ។ អ្នកភូមិមួយចំនួនបានធ្វើការតវ៉ា ហើយពេលនោះមន្ត្រីនគរបាលបានប៉ុនប៉ងចាប់ខ្លួនបុរសពីរនាក់។ អ្នកស្រី សុផល បាន ដាក់ពាក្យតវ៉ាជាច្រើនទៅអាជ្ញាធរសុំជួយអន្តរាគមន៍ឱ្យគាត់ទទួលបានដីមកវិញ ប៉ុន្តែពុំទាន់បានទទួលលទ្ធផលអ្វីនោះទេ។ តែក្នុងគ្រានោះក្រុមហ៊ុនបានបន្តឈូសឆាយលើដីជម្លោះជាច្រើនកន្លែងថែមទៀត។

លោក មឿង ថូ អ្នកភូមិក្រឡាញ់ ខេត្តពោធិ៍សាត់ ៖ សម្បទានដីដ៏ធំរបស់ក្រុមហ៊ុនភាពីមិុចបានប៉ះពាល់រាប់ពាន់គ្រួសារក្នុងខេត្តពោធិ៍សាត់

នៅក្នុងខេត្តពោធិ៍សាត់ មានប្រជាពលរដ្ឋចំនួនប្រមាណ ៨.២០០ គ្រួសារបានរងផលប៉ះពាល់ដោយសារផ្តល់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចចំនួន ១៣៨.៩៦៣ ហិកតា ដល់ក្រុមហ៊ុនភាពីមិុច ជាក្រុមហ៊ុនមួយក្នុងចំណោមក្រុមហ៊ុនដ៏មានឥទ្ធិពលជាងគេនៅកម្ពុជា។ ជម្លោះដីធ្លីជាមួយក្រុមហ៊ុនភាពីមិុច នៅភូមិក្រឡាញ់បានចាប់ផ្តើមក្នុងឆ្នាំ២០១០ ដែលពេលនោះគ្រឿងចក្រជាច្រើនរបស់ក្រុមហ៊ុនបានឈូសឆាយដីកសិកម្ម និងបំផ្លាញផលដំណាំជាច្រើន ដែលបណ្តាលឱ្យមានការតវ៉ាការដាក់ពាក្យបណ្តឹងជាច្រើនពីសំណាក់អ្នកភូមិមូលដ្ឋាន។ លោក ថូ ដែលជាកសិករមួយរូបនិងមានកូន៣នាក់ក្នុងបន្ទុកគឺជាអ្នកភូមិម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នកភូមិជាច្រើនទៀតដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារការឈូសឆាយរបស់ក្រុមហ៊ុនភាពីមិុច។ ក្នុងឆ្នាំ ២០១២ ក្រុមនិស្សិតស្ម័គ្រចិត្តបាន វាស់វែងកំណត់ព្រំប្រទល់ដីរបស់លោក ថូ និងបានផ្តល់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិឱ្យគាត់តាមរយៈគម្រោងកម្មវិធីផ្តល់ប្លង់កម្មសិទ្ធិយុវជនស្ម័គ្រចិត្តសម្តេចតេជោ ដែលស្គាល់ថាជាបទបញ្ជា ០១។ ទោះជាមានការចេញប្លង់កម្មសិទ្ធិដីជាផ្លូវការឱ្យលោក ថូ ក្តី ក៏ក្រុមហ៊ុន និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានមិនអនុញ្ញាតឱ្យលោក ថូ បានកាន់កាប់លើដីកសិកម្មភាគច្រើនរបស់គាត់ដែរ ដែលបណ្តាលឱ្យលោក ថូ មានការលំបាកក្នុងការធ្វើកសិកម្មផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពគ្រួសាររបស់គាត់។

អ្នកស្រីអ៊ុំ សុភី អ្នកភូមិឡពាង ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ៖ សកម្មជនដីធ្លីខេត្តកំពង់ឆ្នាំងរងការគំរាមសម្លាប់

អ្នកភូមិមកពីភូមិឡពាង បានជាប់ពាក់ព័ន្ធក្នុងជម្លោះដីដែលអូសបន្លាយពេលជាយូរជាមួយក្រុមហ៊ុនអន្តរជាតិ ខេ ឌី ស៊ី (KDC) ជាក្រុមហ៊ុនមួយដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់លោកជំទាវ ជា ខេង ភរិយារបស់ឯកឧត្តម ស៊ុយ សែម រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងរ៉ែ និងថាមពល តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៦ នៅពេលដែលក្រុមហ៊ុននេះបានចាប់ផ្តើមដាក់សម្ពាធលើអ្នកភូមិឱ្យយល់ព្រមលក់ដីរបស់ពួកគាត់។ នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៨ ក្រុមកម្មកររបស់ក្រុមហ៊ុន ខេ ឌី ស៊ី បានរុះរើផ្ទះរបស់អ្នកស្រី អ៊ុំ សុភី ដែលជាគ្រូបង្រៀនម្នាក់ដែលហ៊ានចេញមុខជាងគេក្នុងការតវ៉ាក្នុងសហគមន៍ ហើយនិងផ្ទះ ១៣ ខ្នងផ្សេងទៀត នឹងមានការឡោមព័ទ្ធដីចម្ការដោយមិនមានការជូនដំណឹងជាមុន។ អ្នកស្រី សុភី បានទទួលរងការយាយីជាបន្តបន្ទាប់ពីប្រព័ន្ធតុលាការ រហូតបង្ខំឲ្យអ្នកស្រីភៀសខ្លួនទៅកាន់ប្រទេសថៃ នៅពេលមួយនោះអ្នកស្រីបានទទួលរងនូវការគំរាមសម្លាប់ពីជនមិនស្គាល់អត្តសញ្ញាណ។ ទោះបីជ មានការធានាពីគណៈកម្មការសិទ្ធិមនុស្សនៃរដ្ឋសភាជាតិថានឹងធ្វើការដោះស្រាយជម្លោះឱ្យបានឆាប់រហ័សយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ជម្លោះនៅតែបន្តគ្មានដំណោះស្រាយដដែល ។